

Duyguların Sarmalında Bir Eleji: İgor Severyanin'in "Klasik Güller" Şiirine İcâzi Yaklaşım

An Elegy In The Spiral Of Emotions: A Concise Approach to Igor Severyanin's Poem Classical Roses

Öz

Gülhamm Bihter GÜLER*

* Dr., Ordu Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Yabancı Diller Bölümü, Rus Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Ordu, Türkiye, bihterguler28@gmail.com
ORCID: 0009-0005-7312-4957
ROR ID: ror.org/04r0hn449

Gönderilme Tarihi / Received Date

10.12.2024

Kabul Tarihi / Accepted Date

16.03.2025

Yayın Tarihi / Publication Date

21.03.2025

Atıf/Citation: Güler G., B. Duyguların Sarmalında Bir Eleji: İgor Severyanin'in "Klasik Güller" Şiirine İcâzi Yaklaşım
Dil ve Edebiyat Araştırmaları, 31, 177-192
doi.org/10.30767/diledeara.1599211

Hakem Değerlendirmesi:

İki Dış Hakem / Çift Taraflı Körleme.

Çıkar Çatışması:

Yazar çıkar çatışması bildirmemiştir.

Finansal Destek:

Yazar bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.

Peer-review:

Externally peer-reviewed.

Conflict of Interest:

The author has no conflict of interest to declare.

Grant Support:

The author declared that this study has received no financial support

Dil ve Edebiyat Araştırmaları

Dergimizde yayımlanan makalelerin telif hakları dergimize ait olup CC-BY-NC-ND lisansına uygun olarak açık erişim olarak yayımlanmaktadır.

Language and Literature Studies

The copyright of the articles published in our journal belongs to our journal and is published as open access in accordance with CC-BY-NC-ND licenses.

tded.org.tr | 2025

Rus edebiyatının önemli şairlerinden biri olan İgor Severyanin'in şiirlerinde duygu ve anlam arasındaki ilişki derinlemesine bir bağ içerisinde. Severyanin'in eserleri genellikle dekadan bir karaktere sahiptir, dili oldukça süslü ve belirgin bir şekilde dikkat çekicidir, hatta bazen estetik bulunmayarak sınırları zorladığına inanılır. Şair, sanatında daha önce kullanılmamış yöntemlere başvurarak şiirde yeni ölçüler geliştirir. Geleneksel nazım biçimlerini özgün bir şekilde dönüştüren Severyanin'in "Klasik Güller" şiiri söz konusu yargıya son derece güçlü bir örnek teşkil etmektedir. Birbirinden farklı hislerin hüzünlü bir arka fonda yansıtıldığı ifade türü olan elejinin yoğun bir şekilde ön plana çıktığı şiirde, sözcüklerin derin anlamlı yapısı Arap söz sanatında önemli bir yere sahip olan icâzi anımsatır. Nitekim bu makalede eleji türünde kaleme alınan "Klasik Güller"deki sözcüklerin ardında saklı olan gizli mana katmanları ve duyguların sarmal bir biçimde birbirine bağlanması, icâzın niteliksel verilerinden faydalanılarak çözümlenmeye çalışılacaktır. Klasik şiir normlarını sorgulayan ve yeniden şekillendiren bir analizin uygulandığı çalışmada hüzün, aşk, ayrılık ve kayıp gibi evrensel temaların yanı sıra, duyguların farklı zaman dilimlerinde nasıl evrildiği ve bu evrimin, hem bireysel hem de toplumsal düzeyde nasıl yansıdığına dair tespitlerde bulunulacaktır. Analizler esnasında sıklıkla tarihsel alt yapıdan faydalanılan bu tahlille modern şiir çalışmalarına yenilikçi bir bakış açısı kazandırılarak edebiyat incelemelerine özgün bir katkı sağlanmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Severyanin, "Klasik Güller", eleji, icâzi, şiir, Rusya.

Abstract

One of the prominent poets of Russian literature, Igor Severyanin's poetry is characterized by a profound connection between emotion and meaning. His works often display a decadent quality, marked by highly ornate and deliberately flamboyant language, occasionally pushing boundaries to the point of tastelessness. Severyanin introduced new metrical patterns in poetry by experimenting with previously unused forms, offering an innovative transformation of traditional poetic structures. His poem "Classical Roses" serves as a powerful example of this approach, where the elegiac tone—a form that reflects various emotions against a somber backdrop—is pronounced, and the deeply meaningful structure of words evokes the concept of "conciseness", an essential feature of Arabic rhetoric. This study aims to analyze the hidden layers of meaning and the interwoven emotions within Severyanin's "Classical Roses", utilizing the qualitative elements of "conciseness" to explore these nuances. Through an analysis that re-examines and reshapes classical poetic norms, the study will not only investigate universal themes such as sorrow, love, separation, and loss but also examine how the evolution of emotions over different periods reflects both individual and collective experiences. By frequently drawing upon historical contexts throughout the analysis, this study seeks to offer a fresh perspective on modern poetry studies, contributing a unique approach to literary analysis.

Keywords: Severyanin, "Classical Roses", elegy, conciseness, poetry, Russia.

Giriş

“Hüzün” Harmanında Bir İfade Türü: Eleji

Eleji, ilk olarak M.Ö. VII. yüzyılda Yunanistan’da ortaya çıkar ve flüt eşliğinde icra edilmek üzere kaleme alınan “ağıt” anlamına gelir. İlk elejiler, cenazelerde ölen kişinin ardından müzikten faydalanılarak sergilenen “hüzünlü şarkılar” olarak kendisini gösterir. İlerleyen dönemlerdeki elejilerin içeriği, ilk amacının ötesine geçer. Bu elejilerde savaşçıların kahramanlıklarından övgüyle bahsedilir, felsefi nitelikteki sorunlar ele alınır. Türün gelişiminde Helenistik dönem özel bir rol oynar. Söz konusu dönemde elejilerde ilk kez sevgi, aşk ve aşk acısı gibi hassas duygular yer almaya başlar (Уфимцева 2020: 8). Edebiyat bilimci M. L. Gasparov, türün niteliklerinden dayanağını alarak elejinin en kapsamlı tanımını şu şekilde verir: “*Lirik bir tür, orta uzunlukta bir şiir, meditasyonel veya duygusal içerikli (genellikle hüzünlü), çoğunlukla birinci şahıstan yazılan ve belirgin bir kompozisyonu olmayan tür*” (Akt: Уфимцева, 2020, s. 6).

Eleji konusunda birbirinden farklı yorumlar, kavramın iki temel anlayışa indirgenmesine yol açar. Bunlardan ilki, elejinin tümüyle “hüzünlü” olabileceği ve bu nedenle duygusal çerçevesinin üzüntü ile sınırlı olmasıdır. Bu elejinin konusu, bir yakının ölümü, kayıp, mutsuz aşk, hayata dair yakınmalar ve kader ile ölüm hakkında kasvetli düşünceler olabilmektedir. İkincisi ise elejinin hüznün ve sevinç gibi duyguların birbirine nüfuz etmesiyle karmaşık ve çelişkili hisleri aynı anda bünyesinde barındırabilme özelliğidir (Уфимцева, 2020, s. 7). Türün belirgin özelliklerinden biri de şimdiki zamanın, geçmişin ışığında ifade edilmesidir. Bu özellik, mezarlık elejisi, ölüm elejisi, kasvetli eleji, analitik eleji, felsefi eleji vb. gibi türün çeşitlemelerinde farklı şekillerde ortaya çıkar. Bu türün adı geçen çeşitlerinde lirik anlatının yapısı oldukça özgündür (Хабибуллина, 2018, s. 305).

XIX. yüzyılın başlarında, Rus şiirinde daha çok arkaik bir tür olarak görülen eleji, XVIII. yüzyılda tam bir gelişim döngüsünden geçer. Önemli Rus şair A. P. Sumarokov’un eserlerinde zirveye çıkar ve 1770’li yıllarda edebiyat sahnesinden kaybolmaya başlar. Rus edebiyat tarihçisi G. A. Gukovskiy’e göre, 1772 ile 1800 yılları arasında dergilerde ondan fazla eleji yayımlanır ve bunlar tamamen taklitçi eserlerdir. Bu nedenle eleji, söz konusu dönemde gelişim için kendisine bir saha bulamaz (Бауцо, 1994, s. 8).

Klasik dönemin başlangıcıyla birlikte eleji, yoğunlukla mezar ağıtı türünde ön plana çıkar (Зырянов, 1999, s. 5). Rus edebiyat eleştirmeni L. G. Frizman’a göre, XVIII. yüzyılda ve XIX. yüzyılın başında birbirinden farklı şiir teorisyenleri, elejinin türsel özelliklerini çeşitli şekillerde tanımlarlar. Kimileri elejinin sahip olması gereken hüzünlü içeriğe vurgu yaparken, diğerleri karışık duyguları ifade etmesi gerektiğini savunur. Bazen her iki görüş de kesişir ve aynı yazarlar her iki fikri de destekler (Варзаева, 2012, s. 74-75). Rus şiirinde ilk elejiyi kaleme alan şair, V. Trediakovskiy’dur. XIX. yüzyılda K. Batyuşkov, V. Jukovskiy, A. Puşkin, M. Lermontov, N. Yazikov, N. Nekrasov, A. Fet ve XX. yüzyılda ise V. Bryusov, K. Fofanov, İ. Annenskiy, A. Blok vd. gibi pek çok önemli isim, elejinin gelişimine önemli ölçüde katkı sağlar. V. G. Belinski, elejiyi “hüzünlü içerikli şarkı” olarak adlandırırken; V. İ. Kozlov, elejinin geniş bir yaratıcı potansiyele sahip ve şairler tarafından aktif bir şekilde kullanılan güncel, modern bir tür olduğunu vurgular. Araştırmacıya göre eleji, ona son derece çeşitli olma imkânı sağlayan bir uyum formülüne sahiptir (Огородникова, 2016, s. 87).

XVIII. yüzyılın sonları ve XIX. yüzyılın başlarındaki Rus şiirinde elejinin belirgin bir şekilde ortaya çıkışı, Batı Avrupa örneklerine, özellikle E. Young, T. Gray, W. Shenstone ve diğer şairlerin

elejilerine dayanır. Rus elejisinin oluşumunda Gray'in *Kırsal Mezarlıkta Yazılan Eleji* (Элегия, написанная на сельском кладбище) adlı ünlü eseri büyük bir öneme sahiptir. L. Frizman, bahsi geçen eser için şöyle yazar: “*Bu dizelerde, romantizm öncesi ve romantizm dönemi elejisinde neredeyse bir yüzyıl boyunca hâkim olacak olan imgeli-tematik kompleksi görüyoruz: akşam ya da gece, ay, harabeler, mezarlık, mezar taşları, çan sesi, kaçınılmaz ölüm ve tüm dünyevi nimetlerin anlamsızlığı üzerine düşünceler*” (Frizman, 1973, s. 11).

Aklın duygu üzerindeki üstünlüğünün hüküm sürdüğü bir dönemde, klasisizmin bağrında doğan ve gelişen eleji, diğer türlerle karşılaştırıldığında, insanın iç dünyasını ifade etme görevine en çok cevap veren tür olduğundan romantizm döneminde ilerleyişinin doruk noktasına ulaşır (Варзаева, 2012, s. 75). Bu nedenle eleji, romantizm döneminin en yaygın lirik türü olarak kabul edilir. Bir bütün olarak bakıldığında eleji, romantik dönem şairlerin hayatın anlamını sorgulayarak hissettikleri üzüntüyü ve yalnızlığı dile getirdikleri, hüznü ve düşünsel şiirlerdir (Маркова, 2016, s. 44). Romantiklerin, insanın iç dünyasının zenginliğine odaklanan elejilerinde, insanın başına gelen başarısızlıklar varoluşun çözülemez trajik yasalarının bir sonucu olarak algılanır (Рудакова, 2008, s. 292). Bu şiirlerde şairler, yaşadıkları dünyanın eksikliklerini ve hayatın kısa oluşunu düşünerek bunları dizelerine yansıtırlar. Bu akım, Rus şair V. A. Jukovski'nin çevirilerinde, Rus şiirine kattığı donuk, düşünceli ve yansıtıcı tonlamalarda açıkça görülmektedir (Маркова, 2016, s. 44). Jukovski'nin *Slav Kızı* (Славянка) adlı elejisi, romantizmin bahçelerinde bir tür gezinti olarak betimlenen *Bahçelerin Şiiri*'nin (Поэзия садов) şairi D. Lihaçyov için şiirsel bir rehberdir. İçten İnsan (Внутренний человек), Jukovski'nin şiir sanatının önemli bir alanını oluşturur. 1802 yılında Karamzin'in *Vestnik Yevropı* dergisinin sayfalarında yer alan *Kır Mezarlığı* (Сельское кладбище) adlı elejisi, şairin âdeta kartviziti şeklinde kabul edilir (Янушкевич, 2013, s. 65, 79). Hüznün temelinde işlenen bir duygu ifade türü olan eleji, yapısı gereği kimi zaman uzun dörtlüklerden oluşurken kimi zaman da kısa formatta bestelenir. Kısa biçimde oluşturulan elejilerde kullanılan ifadelerin incelenmesi, önemli bir Arap söz sanatı olan îcâzi yaklaşıma son derece uygun düşmektedir. Nitekim bu çalışmada önde gelen Rus şair İgor Severyanin'in “Klasik Güller” adlı şiirindeki atmosfer, eleji türünün nitelikleri bağlamında; üslup ve anlatım ise îcâz sanatından faydalanılarak ele alınmaya çalışılacaktır. Bu noktada eser analizine geçmeden önce sıradaki bölümde îcâz sanatının niteliklerine değinmek faydalı olacaktır.

2. Sözcüklerin Ardındaki Derya: İcâz

Toplum içinde kimi zaman duruma bağlı olarak kısa ve öz konuşma gereği doğabilmektedir. Bu, tüm toplumlarda görülebilen bir durumdur. Araplar arasında da özlü konuşma, onların hitabet sanatlarının önemli bir unsurudur. Araplar, belâgatın özlülükte olduğuna inandığından sözü gereksiz yere uzatmayı ve ayrıntıya girmeyi tercih etmeyen bir anlayışa sahiptir. Belâgat uzmanları, ilk dönemlerden beri îcâzın önemi, türleri ve hangi sahalarda kullanıldığı üzerine çalışmalar gerçekleştirirler. Bu yaklaşım, aynı zamanda Arapların hitabete yönelik bakış açılarını da yansıtmaktadır. Sözlükte îcâz, “kısa söz, özet ya da bir işi tamamlamak” anlamına gelirken, terimsel olarak “anlamı bozmadan sözü kısa tutmak” demektir. Diğer bir tanımla, bir anlam hem az hem de çok kelime ile anlatılabiliyorsa, az kelimeyle ifade edilmesi îcâz olarak kabul edilir (Bor, 2013, s. 240-241). Arapların îcâz sanatına son derece önem vermeleri kaynağını cahiliye döneminden alır. Söz konusu dönemde Araplar, okuma ve yazma bilmediklerinden sözleri kayda alabilecekleri herhangi bir araçları da yoktur. Güçlü bir hafıza ve berrak zihin, ellerinde var olan tek unsurdur. Uzun uzadıya söylenen cümle ve sözcüğü akılda tutmanın zor olması nedeniyle, kısaltma yoluna giderek

îcâz söz sanatının ortaya çıkmasına vesile olurlar. İcâzda en önemli mesele, sözcüğün kastedilen anlamı karşılayabilmesidir. Aksi takdirde sözde bir bozukluk oluşacaktır ve bu da belâğata hiçbir şekilde uygun düşmeyecektir (Özdemir, 2004, s. 310-311).

Bir belâgat terimi olarak îcâz, birbirinden farklı şekillerde ifade edilerek tanımlanır. Arap edebiyatının en büyük nesir yazarlarından Câhiz, îcâzı “lafzın, manayı tam olarak ifade etmek şartıyla ondan az olması” ya da “mananın çokluğuna karşın, lafzın sayısının azlığı” şeklinde açıklar. Arap dili ve belâğatı âlimi Rummânî îcâza yönelik “mümkün merteye harfleri az kullanarak maksadın ifade edilmesi” ifadelerini kullanır. Fars simyacı, hekim ve filozof Razi, Rummânî’nin tanımına “manayı ihlal etmeksizin” detayını ekler. Müslüman Arap tarihçi İbnü’l-Esîr, îcâzı “lafız fazlalıklarının hafzedilmesi” ve “lafzın, ziyade yapmaksızın manaya delâleti” şeklinde betimler (Akt: Kara, 2002, s. 250). Bir ifadenin uzun ya da kısa olmasını belirleyen ölçüt, genel olarak ortalama kültür seviyesindeki sıradan insanların, dilde zaten var olan sanatsal ve mecazlı ifadelerin içinde bulunduğu gerçek anlam düzleminde iletişime geçtikleri günlük dildir. Ayrıca sözün durumun gereğine uygun şekilde ifade edilmesi de bu değerlendirmede ikincil bir ölçüttür. Bu nedenle îcâz, yalnızca “az sözle çok anlam ifade etme” değil, aynı zamanda “ifadesi amaçlanan anlamın gereği ne ise o kadar sözle ifade etmek” olarak da tanımlanabilir (Yekta Saraç, 2013, s. 4). *İcâz türündeki ifadeyi seçerken, konunun niteliği, dinleyicinin kim olduğu ve konuşanın “dil melekesi ve zevki” önemli bir rol oynamaktadır. Bu anlamda, aktarılan konu kısa ve öz bir şekilde ifade edilmeye uygun olmalıdır. Dinleyicinin ise az sözcükle yoğun anlamları kavrayabilecek bir zekâ ve dil birikimine sahip olması gerekir. Ayrıca, konuşanda da anlamı bozmadan, sözleri kısa ve öz bir biçimde iletebilme yeteneğinin olması gerekmektedir* (Kara, 2002, s. 293).

İcâz sanatının tarihsel gelişimine bakıldığında, başlangıçta edebî eleştiri alanında yer aldığını, İslam döneminde ise Kur’an-ı Kerim’in îcâzı üzerine yapılan çalışmalarla bu sanatın daha da derinleştirildiği görülmektedir. İcâzı ilk kez ele alan kişinin, hicri III. yüzyılda yaşamış olan Ebu Osman ‘Amr b. Bahr el-Cahiz (ö. 255/869) olduğu düşünülmektedir. Cahiliye döneminde, üst sınıfta yer alan edebiyatçılar ve şairler, edebî becerilerini sergilemek ve toplumsal saygınlıklarını artırmak için îcâz sanatını kullanırlar. Bilhassa yazı yazmayı bilen kişilerin azlığı, sözlü ifadelerin unutulma kaygısını artırır ve bu nedenle îcâz ön plana çıkar. Bu sayede kısa ve özlü ifadelerle şiirlerde yer alan îcâz örnekleri günümüze kadar ulaşır. Cahiliye dönemindeki şairlerin ve edebiyatçıların hem şiir hem de nesir alanında oldukça ileri seviyede oldukları bilinmektedir. O dönemde toplumsal ilişkilerde en önemli unsurun muhatabı ikna etmek olduğu da göz önüne alındığında, kelime seçimlerinin özenli olması ve ifadelerin düzenli bir biçimde sunulması, başarıyı getiren unsurlar arasında sayılır. Böylelikle îcâz sanatının hususi olarak Cahiliye döneminde ne kadar etkili bir araç olduğu bu noktada açıkça ortaya çıkmaktadır. İslamiyet’in yayılmasıyla başlayan dönemde îcâz sanatı, Cahiliye dönemine kıyasla aynı ölçüde ilerleme kaydedemez. Bunun nedeni olarak toplumun yeni bir sosyal yapıyla tanışması, yazılı geleneğin henüz gelişmemesi ve yazı bilenlerin daha çok Kur’an-ı Kerim’i yazma görevine odaklanmaları görülmektedir. Arap dili ve edebiyatının altın çağı kabul edilen Abbasiler dönemine gelindiğinde ise îcâz sanatı daha detaylı incelenir ve Arapça yazılan eserlerde bu sanata özel bölümler ayrılır (Özli, 2011, s. 178-179).

Bir söz sanatı olarak îcâzın en yoğun bir şekilde kullanıldığı alanları şu şekilde sıralamak mümkündür: padişahların ve kralların, valilere ve memurlara tebliğ ettikleri genelgede; sultanların emir ve yasaklarında; padişahların vergi tahsilatı, gümrük işlemleri ve diğer devlet işlerinin yürütülmesine dair aldıkları tedbirler hakkında yazılan fermanlarda; vaatler ve uyarılar içeren

yazılarda; yapılan iyilikler ve verilen nimetler için teşekkür ifade eden durumlarda; merhamet isteme ve şikâyet içeren taleplerde; bir yetkiliden ilgi ve önem talep eden dileklerde; özür dileme ve suçlamalardan kurtulma amacıyla kaleme alınan yazılarda; sevgi ilişkilerinde ve arkadaşlar arasında kınama amaçlı yazılan ifadelerde; ilgisiz kişilerden bir konuyu gizlemek için işaretle ifade etmenin uygun olduğu hallerde; ezberi kolaylaştırma hedefi istenen durumlarda; yer sıkıntısı olduğu zaman; uzun konuşmanın yol açtığı bıkkınlığı gidermek amacıyla, îcâz üslubu edebî açıdan tercih edilen bir ifade tarzıdır (Çavdar, 2010, s. 37-38).

Genel anlamda bakıldığında şiirde “az sözle çok şey anlatma” temelinde etkili bir ifade türü olarak doğan îcâz, edebiyat incelemelerinde uygulanabilirliği açısından son derece verimlidir. Neredeyse her şiirde sanatçısının duygu furyalarını okuruna işlevli bir şekilde geçirebilmek için seçtiği sözcüklerinin âdeta birbiriyle iç içe geçmesinden özünde îcâz sanatına başvurduğunu söylemek mümkündür. Bu anlamda her türden şiirde îcâzi bir inceleme yapılabileceğini ve sözcüklerin ardındaki deryaların bu söz sanatıyla ortaya çıkarılabileceği görüşü yanlış olmayacaktır. Nitekim sıradaki bölümde böyle bir çaba içerisine girilecek olup ülkesinin zorlu bir döneminde yurt dışında zorunlu göçe mahkûm olan ve burada hayata veda eden önemli Rus şair İgor Severyanin'in anavatanına olan hasretini dile getirdiği çalışması olan “Klasik Güller” şiiri, hem eleji türünün nitelikleri hem de içerisindeki anlatımla îcâzi yaklaşıma uygunluğu bağlamında ele alınacaktır.

3. Anavatana İcâzi Bir Ağıt: “Klasik Güller”

Edebiyat hayatına çok erken yaşta adım atan İgor Vasilyeviç Severyanin'in ilk şiiri “Rurik'in Ölümü” (Гибель Рюрика) 1905 yılında askerler ve alt rütbeliler için hazırlanan *Dosug i delo* adlı aylık dergide yayımlanır. Şairin sanat yaşamındaki ilk eserleri daha çok başlangıç düzeyinde olduğundan okur arasında yoğun ilgi uyandırmaz. Ancak henüz yola çıkan yazar, dikkat çekme arzusunda istikrarlı bir sebat gösterir. Şiirlerinden oluşan toplam 35 kitapçığı kendi imkanlarıyla bastıran şair, bunları “incelenmek üzere” yazı işlerine gönderir. Ancak *Sezgisel Renkler* (Интуитивные краски) adlı bu kitapçığındaki şiirleri, L. N. Tolstoy tarafından “fark edildiği” 1909 yılına kadar ön plana çıkmakta başarılı olamaz. Bu dönüm noktasından sonra Severyanin'in ismi geniş çevreler tarafından tanınır. Fakat şaire asıl ün, 1913 yılında yüzyıl dönemecindeki Rus şiirinde önemli bir olay haline gelen *Gürleyen Kadeh* (Громокипящий кубок) adlı derlemesi yayımlandığında gelir. *Gürleyen Kadeh*'in ardından 1914'te *Altın Lir* (Златолира) ve 1915'te Şampanyadaki Ananaslar (Ананасы в шампанском), *Poezo-antrakt* (Поэзо-антракт), 1916'da ise *Cevapsız Kadeh* (Тост безответный) adlı derlemeleri yayımlanır. Severyanin'in şiirleri son derece melodiktir, birçoğu âdeta müzikle dolu gibidir. Bu yüzden sanatçının şiirlerine S. V. Rahmaninov gibi önemli müzik insanları tarafından besteler kaleme alınır. Öyle ki Severyanin'in dizeleri üzerine bestelenen romanları, ünlü Rus besteci A. Vertinskiy de repertuarına dâhil eder (Маркина, 2017, s. 27-32).

İgor Severyanin, sanatsal yaşamı boyunca şiire önemli yenilikler kazandıran seçkin şairlerden biridir. 1911 yılında, yeni bir Rus edebiyat akımı olan ego fütürizmi kurmak için *Peterburgskiy Glaşatay* adlı gazeteyi çıkaran şairlerle birleşir. Bu akımın karakteristik özellikleri gösterişli bir benmerkezcilik, yabancı kelimelerin yoğun kullanımı ve duygusal deneyimlerin yüceltilmesidir. Aynı dönemde Severyanin, *Prolog (Ego fütürizm)* (Пролог (Эгофутуризм)) adlı broşürünü kaleme alır, hemen ardından yayımlatır ve dağıtımını kendi başına yapar. Bir yıldan kısa bir süre sonra bu gruptan ayrılır ve bunun nedenini, hedeflediği görevin tamamlanmış olmasıyla açıklar. Severyanin'in eserleri genellikle dekadan bir karaktere sahiptir, dili oldukça süslü ve belirgin bir şekilde dikkat çekicidir, hatta bazen estetik bulunmayarak sınırları zorladığına inanılır. Yazar,

daha önce kullanılmamış biçimler uygulayarak şiirde yeni ölçüler geliştirir (<https://goldlit.org/severyanin-biography>). 1918, Severyanın'ın yaşamında önemli bir yere sahiptir. Söz konusu yılda Politeknik Müzesi salonunda “şairler kralı” seçimi yapılır. Yarışmaya K. Balmont, V. Mayakovski ve daha pek çok şair katılır. Zaferi, kendisine “şairler kralı” ünvanı verilen Severyanın kazanır (Маркина, 2017, s. 27).

1917 yılında Ekim devrimi patlak verir. Ekim Devrimi, XX. yüzyılın en büyük siyasi olaylarından biridir. Devrim sonucunda Rusya'da İç Savaş başlar. Henüz kurulan Geçici Hükümet, özellikle köylü kesimin çoğunluğunun desteğini alsa da kısa bir süre sonra silahlı bir ayaklanma sonucunda devrilir. İşyanın doğrudan yönetimini, içerisinde Sol Sosyalist Devrimcilerin de yer aldığı Petrograd Sovyeti'nin Askeri Devrimci Komitesi üstlenir. Lenin liderliğindeki başkaldırının başarısını, halkın büyük bir kesiminin desteği, Geçici Hükümet'in hareketsizliği ve Menşeviklerin ve sağ Sosyalist Devrimcilerin Bolşevizm'e karşı gerçek bir alternatif sunamaması belirler (Терехина ve Ершов, 2016, s. 185).

1917 Ekim olayları, Severyanın'ın şahsi yaşamını ve sanat kaderini keskin bir şekilde değiştirir. şair, bu olaylardan önce sık sık Estonya'ya gider ve yaz aylarını burada geçirir. Söz konusu dönemde Alman işgali, Estonya'nın bağımsız bir devlet olarak ilan edilmesi gibi ülkedeki koşullar belirgin bir şekilde değişime uğrar ve şair kendini vatanının dışında bulur (Маркина, 2017, s. 27). Estonya'nın Rusya'dan ayrılmasıyla şair, zorunlu bir şekilde sürgünde kalır. Rusya'dan kopmuş hâldeyken, insanın hayatını, acılarını ve mutluluğa dair düşüncelerini yansıtan kendine özgü epik lirik şiirler kaleme almaya devam eder. Sürgünde olduğu dönemde *Vervena* (Вервена), *Minstrel* (Менестрель) adlı şiir derlemelerini, şiir romanı *Düşen Akıntı* (Падучая стремнина) vd. eserlerini yayımlar. Buna ek olarak bir Eston klasik şiir antolojisi basar. şairin Estonya'daki son yılları oldukça zorlu geçer. 1940'ta Estonya'nın Sovyetler Birliği'ne katılması, şiirlerinin yayımlanması ve ülkesine geri dönme umudunu canlandırır. Ancak hastalığı, hem bu planlarını gerçekleştirmesine hem de savaş başladığında Estonya'dan ayrılmasına engel olur (Борискина, 2015). Fakat Severyanın kendisini hiçbir zaman ne mülteci ne de göçmen olarak tanımlar ve daima Rusya ile manevi bağının altını çizer (Маркина, 2017, s. 27-32).

İgor Severyanın'ın sanatında önemli bir yere sahip olan ve ana konusunun 1917 Ekim Devrimi olduğu “Klasik Güller” şiir derlemesi, 1931 yılında daha öncesinde iki kez gittiği ve ders verdiği Yugoslavya Bilim Akademisi bünyesinde *Rus Kütüphanesi. Kitap 33* (Русская библиотека. Книга 33) adlı Belgrad serisinde yayımlanır. Kitabın basımı son derece uzun sürer. Bu durum, finansal kaynakların yeterli olmaması ve yabancı yayıncıların Rus göçmen şairlerin eserlerine yeterince ilgi göstermemesiyle açıklanır. Kitapta, Fransızca ve Leheden iki şiir çevirisi olmak üzere toplam 161 şiir yer almaktadır. Eserlerin tarihleri (1922-1930 yılları), şairin yaşamında göçmen olarak geçirdiği geniş bir dönemi kapsamaktadır. “Klasik Güller”, İgor Severyanın'ın edebî faaliyetlerinin bir tür “zirvesi” haline gelir. şairin yalnızca göçmenlik döneminin değil, aynı zamanda önceki tüm edebiyat biyografisindeki sanatsal arayışlarının da en kapsamlı yansıması olur (Белова т.у.). Bu eser, söz konusu dönemde şair hakkındaki yeteneğinin tükendiğine dair eleştirileri yanıtacak derecede başarılı bulunur. şiir derlemesi, şairin sanat yolculuğunun bir dönüm noktası kabul edilip kariyerinde yeni bir dönemin kapılarını açar. Severyanın'ın kişisel kütüphanesinde, kendi düzeltmeleri, eklemeleri ve karalamalarıyla dolu bir nüshası korunur. şairin son eşi V. V. Korendi, 10 Haziran 1940'ta şunları yazar:

“Bir gün Severyanın'i pencerenin önünde dururken gördüm. Derin ve tedirgin bir düşünce hali içindeydi... Masanın üzerinde iki kitap duruyordu: *Klasik Güller* ve *Madalyonlar*. Kitapları

yavaşça, sanki derin bir düşünceye dalmış gibi karıştırıyordu... Sonra tekrar odada dolaştı, yeniden pencerenin önünde durdu. Ruhunda bir şeyler olgunlaşıyor, şekilleniyor, bir şeyler köpürüyordu. Aniden masanın başına oturdu, kararlı bir şekilde kalemi eline aldı. Arkadan ona yaklaştım ve kitaplara göz attım. Gördüğüm şey beni dehşete düşürdü: geniş ve emin kalem hareketleriyle satırları karalıyordu. 'Tanrım!' diye haykırdım, 'Ne yapıyorsun? Neden bu harika kitaplara zarar veriyorsun?' Bana döndü, şefkatli ve teşvik edici bir şekilde gülümsedi ve sanki azarlarımdan kendini korur gibi elini kaldırdı. 'Veruşka, benim sevgili ruhum! Anla, dinle, dikkat et, ama en önemlisi anla! Anla, ben yeniden doğuyorum. Tamamen farklı biri olarak yeniden doğuyorum, başka birine dönüşüyorum. Anlıyor musun? Ve dizelerim de öyle'" (Akt: Терехина ve Шубникова-Гусева, 2004, s. 778-780).

Niteliksel verilerine bakıldığında "Klasik Güller", eleji türünde kaleme alınmış bir şiirdir. Araştırmacı Yanuşkeviç'e (2013, s. 323) göre eleji, yaşam ve kader temaları üzerine felsefi bir meditasyon, karanlık çağdaki bir ışıktır. Bu tanımlamadan hareketle anlaşılmalıdır ki eleji çeşitli duyguları bünyesinde barındırmayı başaran ancak daha çok karamsar bir havanın hakim olduğu bir duygu yansıtma türüdür. Nitekim yukarıdaki tanımlamalarda da görüldüğü üzere eleji tümüyle "hüzünlü" olabileceği gibi kasvet ve sevinç gibi duyguların birbirine nüfuz etmesiyle karmaşık ve çelişkili hisleri de aynı anda bünyesinde barındırabilmektedir (Уфимцева, 2020, s. 7). Türün belirgin özelliklerinden biri de şimdiki zamanın, geçmişin ışığında ifade edilmesidir. "Klasik Güller"e bakıldığında da Severyanin'in üç farklı duygu geçişini üç zaman dilimi çerçevesinde yansıttığı görülür: geçmiş, şimdiki ve gelecek zaman. Bu zaman dilimlerinde şairin kullandığı kelimeler ve ifadeler ayrıntılı incelendiğinde Rus halkının yaşamındaki önemli bir dönemin, son derece kaotik bir tarihsel sürecin ve duyguların tasvirinden bahsedildiği görülmektedir. 1917'de yaşanan devrim yıllarında Rusya'nın tarihini sarsan, alt üst eden ve köklü bir şekilde değişime uğratan büyük olaylar meydana gelmiştir. Bunun sonucunda ülke genelinde ve her bireyin yaşamında hemen her alanda değişiklikler yaşanmıştır (Будник, 2008, s. 1). Söz konusu atmosfere dair duygularını ifade etmek amacıyla şair, birbirine zıt duyguları bir arada kullanarak son derece farklı bir tutum sergiler. Nitekim ilk dörtlükte devrim öncesi zamanlarda Rusya'da mutlu, neşeli, sevgi dolu, şiirlerinin yüzlerce hayranı olan bir şair olarak yaşayan Severyanin yer almaktadır.

*"O zamanlarda dolup taşan hayallerin,
İnsanların kalplerinde, safça ve berrakça,
Ne kadar güzeldi, ne kadar tazeydi güller
Aşkımın, şanımın ve baharımın!"*

*"В те времена, когда роились грёзы
В сердцах людей, прозрачны и ясны,
Как хороши, как свежи были розы
Моей любви, и славы, и весны!"* (Северянин, 2004, s. 227).

Şair, bu dörtlükte bir sevgiliye hitap eder tutumunu vatan aşkıyla birleştirir. Vatanına olan sevgisini tüm içtenliğiyle dile getiren şair, oldukça mutlu ve huzurludur. Nitekim dizelerinde kullandığı kelimeler, ruh halindeki neşenin destekleyici örnekleridir. Burada dikkat çeken bir diğer husus bulunmaktadır. Şiirde kullanılan kısa kelimelerin her birinin ardında önemli anlamlar yüküldür. Bu özelliğiyle Arap söz sanatındaki icâz akıllara gelmektedir. "Az sözle çok anlam ifade

etme” sanatı olan îcâz, anlamı derin şiir okumalarında sıklıkla kullanılan bir uygulama yöntemidir. Zira Klasik Güller’de kelimelerin kökenlerine inildiğinde şairin burada Rusya’nın devrim önceki yüzünü betimlediğini söyleyebilmek mümkündür. “*O zamanlarda dolup taşan hayallerin*” diye bahsedilen ifade, uzunca bir süredir çarlık sistemiyle yönetilen ve söz konusu sistemin hegemonyasından âdetâ bıkan, hemen ardından yaşanan I. Dünya Savaşıyla isyanın eşiğine gelen Rus halkı arasında yeşeren daha demokratik ve halka dönük olacağını umdukları bir yönetim anlayışına olan özlemin filizlenmeye başladığı sürece işaret etmektedir. Zira 1917 devrimleri, kökenini I. Dünya Savaşı dönemindeki acımasızlık ve nefret koşullarından alır. Bu savaş, insanlık tarihinde ilk kez yeni silahların kullanımıyla benzeri görülmemiş kitlesel kayıplara ve acılara, daha önce görülmemiş bir kan ve gözyaşı denizine yol açar. İnsan hayatı korkunç bir şekilde değersizleşir ve bireyin kaba güç karşısındaki bu savunmasızlığı, kültürün daha önce görülmemiş bir şekilde insanlıktan çıkmasının bir kanıtı olur. I. Dünya Savaşı sırasında Rusya, milyonlarca kişiden oluşan ordusunun yenilgisi sonucunda büyük bir dehşetle karşı karşıya kalır (Василенко, 2017, s. 66). 1917 Devrimi, Rusya’da toplumsal denetimin gelişiminde yeni bir aşamanın başlangıcını işaret eder. Toplumsal denetim, ilk kez doğrudan (aracısız) bir şekilde gerçekleştirilmeye başlanır. Bu, ilk olarak genel, eşit ve doğrudan seçimler şeklinde; ikinci olarak ise mitingler, gösteriler ve yürüyüşler şeklinde uygulanır. Buna ek olarak Şubat Devrimi, toplumsal denetimin yeni unsurlarının ortaya çıkmasına da kaynaklık eder: fabrika komiteleri, sendikalar, köylü komiteleri, bölgesel kamu yapıları ve ulusal kamu örgütleri (Санкина, 2017, s. 142). Devrimin bir diğer ayırt edici özelliği, milyonlarca insanı aktif siyasî hayata dâhil etmesi olur. İşçiler sekiz saatlik iş günü, çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve ücretlerin artırılmasını talep ederler. Köylüler ise toprak mülkiyetlerinin kamulaştırılması ve bölüştürülmesi meselesini gündeme getirirler. Savaşın sona ermesi, emekçi halkın çoğunluğunun sloganı haline gelir. Daha önce ülkenin siyasi hayatına katılmayan ve siyasetten anlamayan on milyonlarca insan bir anda siyasî hayatın içine çekilir. Rusya, âdetâ dünyanın en özgür devletlerinden biri izlenimi verir (Коршук, 2009, s. 209). Tüm bu yaşananlar, Severyanın’ın şiirinde dile getirdiği gibi hayallerin “İnsanların kalplerinde, safça ve berrakça” olmasına yol açar. Artık daha insanî koşulların sosyal yaşamlarına gireceğini uman insanlar, Severyanın’ın vatan sevgisini ifade ettiği kelimeleriyle cisimleşir. Bu nedenle ilk dörtlükte her ne kadar hüznü bir hava baskın olsa da bu kasvetin ortasında insanı yaşama bağlayan duygu olan umut başlıdır. Bu noktada îcâzî bir yaklaşımla ele alındığında seçilen etkili birkaç kelimeyle şairin ne kadar büyük bir dönemi ve duyguları resmedebildiği açıkça görülmektedir.

Dörtlükte daha da ayrıntıya inildiğinde, şairin son kısımda dile getirdiği iki kelime olan “klasik” ve “gül” sözcükleri de îcâzî okumaya uygundur. Zira söz konusu sözcükler, metaforik anlamlara sahiptir. “Klasik” kavramının ortaya çıkışı, antik Roma’da Servius Tullius’a atfedilen yasalar çerçevesinde, vatandaşların maddi durumlarına göre sınıflara ayrılmasına dayanır. Bu durumda, en zengin sınıfa ait olanlara özellikle “klasik” denirken, en yoksul sınıfa ait olan kişilere ise “proleter” denir. Bu isimlendirme daha sonra genelleştirilerek özel bir üstünlüğe veya ayrıcalığa sahip kişiler için kullanılır. Bahsi geçen terim, sonrasında antik Roma ve Yunan edebiyatının tamamı için kullanılarak sağlam bir klasik yani mükemmel bir edebî eğitim temelinde yatan literatürü ifade etmeye başlar. Aynı zamanda, yazar özeline indirgenerek onun “mükemmel”, “örnek alınacak” bir sanatçı olduğunu ifade etmek için ele alınır. Zamanla bu anlam, her ulusal edebiyatta kendi ulusal klasiklerinin ayırt edilmesine yol açar (Чешихин-Ветринский, 1925). Nitekim “Klasik Güller” başlığı, İgor Severyanın’ın klasik edebiyat geleneğiyle olan ilişkisini açıkça gözler önüne sermektedir. Severyanın’ın klasik edebiyata olan bağlılığı, çağdaşları tarafından kısa zamanda

fark edilir. Yazar Georgiy Adamoviç bu konu hakkında şöyle yazar: “*Severyanin tamamen değişti, artık mırıldanmıyor, herkes gibi okuyor, büyüdü, bilge ve sade biri oldu*” (Akt: Адамович, 2017, s. 132). İgor Severyanin'in klasik edebiyata bağlılığı aynı zamanda şiirinde sıklıkla “gül” ifadesini kullanmasıyla da görülebilir. Rus edebiyatında yaygın olan önemli bir edebî gelenek olan “gül”, önemli yazar V. V. Nabokov tarafından şu şekilde betimlenir: “*Gül, Puşkin'in güzel kadınlarının yanaklarında parlardı. Fet'in çaluluklarında gösterişli, çiğ damlalı ve biraz da isyankâr şekilde açardı. Ah, Nadson'da ne kadar kibirliydi! Altından şarabında simsiyah kesildiği ya da mistik bir beyazlıkla parıldadığı Blok'a gelinceye dek, şiirin yazlık bahçelerini süslerdi*” (Akt: Терехина ve Шубникова-Гусева, 2004, s. 778-780).

Dünya kültüründe en çok kullanılan geleneksel semboller arasında çiçek imgeleri önemli bir yer tutar. Çiçek sembolleri arasında ise en geniş, zengin geleneksel sembolik ilişki sistemine sahip olan gül, en ön sırada yer alır. Araştırmacıların en çok ilgisini çeken konu, bu imgenin modern uygarlık tarihindeki sembolik çağrışımlarının oluşumu ve gelişim sürecidir. Araştırmacıların tespit ettiği geleneksel gül anlamlarının analizi, bu imgenin dünya kültüründeki tüm kökleşmiş sembolik çağrışımlarının mitolojik, dinî ya da edebî kökenlere sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Gül imgesinin mitolojik çağrışımlarının temelinde çiçeğin güzelliği, hoş kokusu, yapraklarının narınlığı vb. özellikleri sayılabilir. Gül, ilk kez eski Hint destanlarında anılır. Burada, ilahî bir gizemin sembolü, güzellik tanrıçası Lakşmi'ye adanmış bir çiçek olarak görünür. Eski Hindistan'da ritüel şöenlerin yolu güllerle döşenir, tapınaklar ve kraliyet odaları güllerle süslenir, vergiler gül ile ödenir. Güle duyulan bu saygı, Hindistan'dan, eski İran'a - Pers'e taşınır. Pers şiirinde gül, sıkça aşk ve mutluluk sembolü olarak ön plana çıkar. Gül imgesinin antik mitolojideki işlevi, dünya kültürünün tarihine büyük ölçüde etki eder. Antik Yunan'da da gül, Uzak Doğu'da olduğu gibi, öncelikle aşk ve güzellik sembolü olarak kabul edilir. Gülün antik Yunan mitolojisindeki ortaya çıkışı, aşk tanrıçası Afrodit'in doğumu ya da Diana, Flora, Eros gibi diğer tanrıların aşk hikâyeleriyle ilişkilendirilir (Шабанова, 2017, s. 161-163).

Geleneksel olarak gül, insanın ruhsal gelişiminin bir sembolü olarak kabul edilir ve en eski zamanlardan itibaren “dini bir amblem” olarak görülür. Yunanlarda güneşin doğuşunun, bilgelik ve aşkın simgesidir. Gül, Antik Roma mitolojisinde bilgelik, sanat, stratejik savaş ve zanaat tanrıçası Minerva'ya ve aynı zamanda Roma mitolojisinde aşk, güzellik, arzu, bereket ve doğurganlık tanrıçası Venüs'e adanır. Beş yapraklı bir gül, yeni bir duruma geçişi temsil etmek için antik Roma ölüm tanrıçası Hekate'nin başını süsler. Orta Çağ'da Avrupa'da ortaya çıkan Heraldik sanatında ise bu çiçek, gizemli ruhsal yaşamın sembolüne dönüşür. Gül, “ben”in ve insanın maneviyatının timsali olur. Gülün renkleri aşkı ifade eder. Beyaz gül - aşk dolu iç çekişler, pembe gül - aşk yemini, çay gülü - kur yapma, kırmızı gül - tutkulu aşk anlamına gelir. Hristiyan ikonografisinde gül, Kutsal Kâse'nin sembolüdür. Gül, kalbi simgeler ve kalp, Hristiyanlar tarafından her daim sevgi ve merhamet erdemlerinin amblemi olarak kabul edilir (Коршкова, 2009, s. 121). Mitolojik ve dinî semboller dışında, kültür tarihinde gül imgesine dair edebî sembolik çağrışımlar da oluşur. Bu çağrışımlar, başlangıçta bir edebiyat eseri bağlamında ortaya çıkarken, sonrasında şiirde düzenli bir şekilde yer edinerek geleneksel hâle gelir. Gülün bu türden kullanımına örnek olarak Pers şairi Hafız'ın sanatından kaynağını alan doğu şiirinde ayrılmaz bir biçimde kullanılan bülbül ve gül imgesi temelinde şekillenen “gül-aşk” sembolik çağrışımı gösterilebilir (Шабанова, 2017, s. 161). İgor Severyanin'in şiirinde üç dörtlükte de yer alan ve şair İ. Miyatlev'in *Güller* şiirinden esinlenerek imgeleştirdiği gül, yapıtta iki farklı îcâzi anlamda kullanılır. Birincisi, ilk dörtlükte “*Ne kadar güzeldi, ne kadar tazeydi güller, Aşkımın, şanımın ve baharımın!*” dizeleriyle ön plana

çıkıttığı gibi sevginin ve olumlu anların bir simgesi; ikinci olarak da son dörtlükte “*Ne kadar güzel, ne kadar taze olacak güller, Ülkemin mezarına atacağı!*” ifadeleriyle görüldüğü üzere yasın sembolüdür. Tek bir gül imgesiyle pek çok duyguyu harmanlamayı başaran şair, icâzi bağlamda ele alındığında aynı ifadeyle her satırda bünyesine farklı anlamları katmayı başarır.

1917 Ekim Devrimi’nin bir şairin gözünden yansıması olan ikinci satırlarda keskin bir duygu geçişi göze çarpmaktadır. İlk dörtlükte okuyucuyu karşılayan neşeli atmosfer, yerini hüznün ve özleme bırakır. Burada eleji, baskın bir şekilde hissedilmektedir. Şair, tam anlamıyla vatanına ağıt yaktmaktadır. Şimdiki zaman, geçmişin ışığında yorumlanmaktadır. Bir sistem ayaklanması olan devrimle yıkılan hayatların şairane ifadesi olan satırlarda ön plana çıkan, yıkıcı bir savaş dönemi ve geçmiş günlere duyulan yoğun hasrettir:

*“Yıllar geçti, her yerde gözyaşları akıyor...
Ne bir ülke kaldı, ne de o ülkede yaşayanlar...
Ne kadar güzel, ne kadar taze şimdi güller
Geçmiş günün hatıralarında!”*

*“Прошли лета, и всюду льются слезы ...
Нет ни страны , ни тех, кто жил в стране...
Как хороши, как свежи ныне розы
Воспоминаний о минувшем дне!”* (Северянин, 2004, s. 228).

Satırlardaki kelimeler icâzi bağlamda incelendiğinde, dörtlükteki hayal kırıklığını daha iyi anlayabilmek için tarihsel arka planına bakmakta fayda vardır. 1917 yılında büyük umutlar zemininde iktidara gelen Bolşevik Partisi, beklenin aksi yönünde hareket ederek kendini korumak adına burjuva partileri (kadetler ve oktobristler), yerel ve kentsel kamu birlikleri tarafından gerçekleştirilen toplumsal denetimi ortadan kaldırmaya başlar. Bolşevikler, ilk iş olarak bu örgütlerin gazetelerinin basılmasını yasaklayarak toplumsal denetim araçlarını yok eder. Devrimin ertesi günü, devrim komitesi *Reç*, *Russkoye Slovo*, *Russkaya Volya*, *Novoye Vremya*, *Birjevyte Vedomosti*, *Kopeyka* vb. gibi en büyük burjuva gazeteleri kapatılır. Kısa bir zaman sonra, Bolşeviklere karşı çıkan gazetelerin görevine son verilmesi kararı yasallaşır. Hemen ardından pek çok muhalif gazetenin varlığı sona erer. 1918-1919 yıllarında tüm özel matbaalar ve kâğıt endüstrisi kamulaştırılır. Böylece Sovyet hükümetinin izni olmadan hiçbir basın organı faaliyet gösteremez hâle gelir. Bolşevikler, toplumsal denetimin doğrudan bir başka biçimi olan mitingler ve gösterilere de müsamaha göstermez ve bu gösteriler baskıyla engellenmeye çalışılır. Açılan ateşlerdeki ilk kurbanlar, Tüm Rusya Kurucu Meclisi’nin dağıtılmasına karşı halkın protesto gösterilerine katılanlar olur. Kısa bir zaman sonra, benzer bir gösteri Moskova’da da ateş açılarak dağıtılır (Санкина, 2017, s. 146-148). İcâzen okuma gerçekleştirildiğinde, Severyanin’in “*Yıllar geçti, her yerde gözyaşları akıyor*” diye bahsettiği durum, bahsi geçen büyük bir dönemi işaret etmektedir. Geniş bir zamana yayılan süreçte yaşananları aktaran şair, en etkili ifadelerle insanların duygularına ışık tutmaya çalışır. Kurulan yeni düzenin hüsrana yol açmasıyla geçmiş günlere özlemin alevlendiği günler, şairin metaforik ifadeleriyle okurla buluşur. “*Ne bir ülke kaldı, ne de o ülkede yaşayanlar*” diyerek ülkesinin içler acısı halini ve bu manzaraya dayanamayan insanların vatanlarını terk etmek zorunda kalışlarını aktarmaya çalışan şair, kelimelerin gücünden faydalanarak icâzi yaklaşımla ele alındığında “az sözle pek çok duyguya” ışık tutar.

Son dörtlükten anlaşıldığı üzere, devrim artık sona ermiştir. Rusya, yaralarını sarmak ve tekrar ayağa kalkmak için yollar aramaktadır:

“Ama günler geçiyor - fırtınalar artık duruluyor.

Rusya, eve dönmek için yollar arıyor...

Ne kadar güzel, ne kadar taze olacak güller,

Ülkemin mezarıma atacağı!”

“Но дни идут - уже ст хают грозы.

Вернуться в дом Россия ищет троп...

Как хороши, как свежи будут розы,

Моей страной мне брошенные в гроб!” (Северьянин, 2004, s. 228).

Etkili bir eleji örneği olan dörtlükte hüznün, dizeleri terk etmeyen tek duygudur. Baskın ifade her ne kadar değişime uğrasa da havadaki kasvetli his satırlarda gizli kalmaya devam eder. Nitekim kelimelerin altındaki anlamları okumada yardımcı olan îcâz yönteminden faydalanıldığında anlaşılmaktadır ki devrimin yarattığı enkaz Rusya'yı tamamen sarmıştır. Şairin “fırtınalar” diye tabir ettiği, monarşiden Sovyetler Birliği'ne sancılı geçiş sürecidir. Zira Rus araştırmalarına derinden bakıldığında, bu dönemin oldukça kaotik bir tonda tasvir edildiği açıkça görülmektedir. Büyük bir sarsıntının ardından Rusya, “eve dönmek için yollar aramaktadır.” Bu ifadeden, bir yandan ülke halkının vatanını yeniden inşa evresi anlaşılabilirken, diğer yandan söz konusu süreçte yurdunu terk etmek zorunda kalan yazarların Rusya'ya geri dönüş furyasından bahsedildiği de söylenebilir. İgor Severyanin, bu sanatçılar kadar şanslı olamaz ve geçirdiği kalp krizi sonucunda aniden vefat eder. Ancak şair, âdeta bir kâhin gibi öleceğini hissetmişçesine “*Ne kadar güzel, ne kadar taze olacak güller, Ülkemin mezarıma atacağı!”* diyerek anayurduna dönemeyeceğini fakat ülke topraklarında yetişen güllerin mezarına bırakılacağını umut ederek geleceğe dair dileğini şiirinin son mısralarına yerleştirir. İcâzi okuma yapıldığında, üç satırda da okurun karşısına çıkan “gül”ün “tazelik ve geçicilik” özelliklerinden de şairin faydalandığını söylemek yanlış olmayacaktır. Elejik bir hüznün yine kendisini hissettirdiği bu satırlarda bir yandan insanın faniliği gül üzerinden verilirken diğer yandan da umutla başladığı satırların beklentiyle son bulduğunu dile getirmek mümkündür. Zira vatanına duyduğu derinden özlemle yurt dışında hayata gözlerini yuman şair, bir gün dizelerinin anlaşılacağı ve yurttaşları ile çocuklarının mezarını ziyaret ederek vatan topraklarından güllerini kabrine bırakacağını dileyerek hüznün dolu şiirini sonlandırır.

Sonuç

Rus edebiyatının önemli isimlerinden İgor Severyanin, şiir anlayışında hakim olan duyguların sarmal bir şekilde iç içe geçişi ve bu geçişin yarattığı anlam katmanları ile ön plana çıkan özgün şairlerden biridir. 1931 yılında yayımlanan “Klasik Güller” şiiri, hem bireysel hem de evrensel anlamda duyguların içsel derinliklerini keşfetmek ve ifade etmek adına önemli bir edebî yapıttır. Bu şiirde aşk, hüznün, kayıp ve zamanın geçişi gibi evrensel temalar, şairin yoğun bir şekilde işlediği konulardır. Birbirinden farklı duyguları ayrı zaman dilimleri içinde tasvir eden şair, klasik şiir formlarına sadık kalmakla birlikte, bu formları duygusal yoğunluğu ve çağdaş düşüncüyü yansıtmak şeklinde dönüştürmeyi başarır. “Klasik Güller”, şairin süslü ve gösterişli dilini kullanarak duygu ve anlamı yoğun bir şekilde bir araya getirdiği bir yapıt olarak öne çıkar. Şiirde eleji türünün belirgin bir etkisi hissedilir; bu da ona hüznü ve derin bir katman kazandırır. Üç dörtlükten

oluşan Şiirde görülmektedir ki hüzün ve kasvet Şairin ana ifade aracıdır. Tam anlamıyla bir eleji rneği olan Şiir, aynı zamanda birbirine zıt duyguları da yansıması açısından son derece ayrıt edicidir. Elejinin karmaşık hisleri bir arada barındırabilme özelliğinin cisimleştiği Şiirde, Şairin vatanına olan ağıtı ‘‘hüzün, umut, neşe, sevgi, hasret’’ gibi duyguların yankılandığı renkli tonlarda yansıtılır. Buna ek olarak Şairin yapıttaki kelime seçimleri, sözcüklerin yoğun anlam taşıyan yapısı ve kurgusu sayesinde, okura derinlikli bir anlam dünyası sunması bahsi geçen tabakalı yapıyı başarılı bir Şekilde yansıtmaktadır. Bu yapıyı özgün bir Şekilde çözümleyebilmek için Arap söz sanatlarında önemli bir yer tutan  c zdan faydalanılan bu çalışmada görülmektedir ki Şiir, hem bireysel hem de toplumsal duyguların harmanlandığı, sembollerle zenginleşen bir dokuya sahiptir. Her bir sözcüğün altında önemli toplumsal sorunlar, olaylar ve tüm bunların yansımaları trajik bir Şekilde bulduğu insanların duyguları yer almaktadır.  c zi anlatımı ön plana çıkarmak amacıyla tek bir Şiirin ele alındığı bu çalışmada, söz konusu söz sanatında başat kriter olan ‘‘anlamı bozmadan, sözleri kısa ve öz bir biçimde iletebilme yeteneğinin’’ olması hususu, İgor Severyanin’de belirgin bir Şekilde görülmektedir. Kısa ve öz bir Şekilde büyük duygulara ve olgulara ışık tutabilen Şairin bu kabiliyeti ‘‘Klasik Güller’’de belirgin bir Şekilde n plana çıkmaktadır. Bu anlamda ‘‘Klasik Gller’’ Şiiri, yalnızca Rus edebiyatında değil, aynı zamanda dünya edebiyatında da zel ilgiyi hakeden ilgi ekici bir değere sahiptir.

Extended Abstract

Igor Vasilyevich Severyanin, who entered the literary world at a young age, is recognized as a prominent poet known for his innovative contributions to poetry. His poetry collection ‘‘Classical Roses’’, which holds a significant place in his artistic career and centers around the theme of the 1917 October Revolution, is regarded as one of the most outstanding works of his literary journey. This collection, hailed as a remarkable success, challenged critics who had doubted Severyanin’s creative abilities and marked the beginning of a new phase in his artistic trajectory. ‘‘Classical Roses’’ is an elegy that encapsulates the emotional depth and complexity characteristic of the genre. Elegies not only convey sorrow but also interweave contrasting emotions such as joy and melancholy, blending the past, present, and future. Similarly, Severyanin’s work vividly portrays transitions between different emotional states across three temporal dimensions. His choice of words and expressive style effectively reflect the tumultuous and transformative historical period in Russia, capturing both the societal upheavals and the emotional landscape of the time.

During the 1917 Revolution, Russia underwent profound transformation and chaos, resulting in significant changes both in individuals’ lives and in society as a whole. Severyanin adopted an unconventional approach by juxtaposing opposing emotions to convey the intense emotional atmosphere of this period. The initial section of his work recalls memories of the pre-revolutionary era, portraying a time when the poet lived as a joyful, loving figure at the peak of his artistic success. In this section, he combines a tone of addressing a beloved with a deep expression of patriotism, reflecting a sense of happiness and contentment. The use of short yet meaning-laden words in the poem underscores this emotional state, evoking the Arabic literary art of  c z, which emphasizes expressing profound meaning with minimal words. Analyzing Severyanin’s word choices and their deeper connotations reveals his depiction of Russia’s peaceful and happy visage before the revolution. ‘‘Classical Roses’’ emerges as both a thematic and structural reflection of the poet’s engagement with the revolutionary era, offering a nuanced portrayal of his reconciliation with the turmoil of that time.

The second stanza, reflecting the 1917 October Revolution from the perspective of a poet, reveals a notable emotional shift. The cheerful and hopeful tone of the first stanza gives way to profound sorrow and longing. This section strongly embodies the characteristics of the elegy genre, as the poet metaphorically mourns for his homeland. In these lines, where the present is shaped by the influence of the past, the poet's word choices, analyzed through the lens of *îcâz*, allow for a clearer understanding of the historical context's impact on his sense of disillusionment. In the final stanza, the revolution is portrayed as having ended, and Russia is depicted as searching for ways to recover and rebuild. This stanza, a powerful example of the elegy form, conveys sorrow as the prevailing and unrelenting emotion. Despite changes in expression, the underlying somber tone persists. By applying the *îcâz* method to uncover the layered meanings within the poet's words, it becomes evident that the devastation wrought by the revolution enveloped the entirety of Russia. This serves as a compelling testament to the emotional intensity and historical depth embedded within the verses. This poem, consisting of three stanzas, clearly demonstrates that sorrow and melancholy serve as the poet's primary means of expression. As a compelling example of the elegy genre, the work is particularly notable for its ability to unite opposing emotions. The elegy's capacity to merge complex feelings is embodied in this poem through a multidimensional narrative that interweaves emotions such as sorrow, hope, joy, love, and longing. The poet's deliberate choice of words and the profound meanings they carry offer readers a richly layered interpretive experience, effectively highlighting the poem's intricate structure. To decode this layered composition, a method inspired by the Arabic literary art of *îcâz*—the craft of expressing much with few words—has been employed. This approach reveals that the poem addresses not only individual emotions but also broader societal issues and events. Each word becomes a symbolic reflection of the tragic incidents faced by society and the emotional repercussions experienced by individuals. In this regard, "Classical Roses" stands out as a remarkable and unique work, holding a special place not only in Russian literature but also in world literature. Enriched with symbolic depth and emotional resonance, the poem embodies a universal literary value.

Kaynakça

Bor, A. (2013). *Kur'an Belâgatında Hitap ve Muhatap*. Erzurum: Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Çavdar, E. (2010). Arap Dili ve Belâğatı'nda İcâz Sanatı. İstanbul: Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlahiyat Anabilim Dalı.

Kara, Ö. (2002). "Belâgat İlminde İki İfade Biçimi: İtnâb-İcâz (II)". *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3, 249-298.

Özdemir, S. (2004). "Bir Belagat Terimi Olarak İcaz". *Ekev Akademi Dergisi*, 8 (19), 309-330.

Özli, M. (2011). "Arap Dilinde İcaz'ın Tarihi Seyri ve Önemi". *İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 16(1), 177-187.

Yekta Saraç, M. A. (2013). *Eski Türk Edebiyatına Giriş: Söz Sanatları*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını.

Belova, V. V. "Liriçeskaya kniga Igorya Severyanina - dinamika janra v svete tvorçeskoj evolutsii poeta, "Klassičeskiye rozi" (1931) — kniga-"kulminatsiya" i liricheskoje zaveščaniye poeta" (Erişim Tarihi: 14.10.2024).

Boriskina, G. (2015). “Igor Severyanin: biyografiya i tvorçestvo”, <https://uchportfolio.ru/blogs/read/?id=1368> (Erişim Tarihi: 17.08.2023).

Budnik, G. A. (2008). “Noviye podhodi k izuçeniyu revolyutsii 1917 g. v Rossii”. «*Vestnik IGÉU*», (1), 1-5.

Varzayeva, M. A. (2012). “Elegiya v tvorçestve V. A. Jukovskogo: k voprosu ob avtorskoy realizatsii janrovogo kanona”. Dergaçevskiye çteniya. Russkaya literatura: natsional’noe razvitiye i regional’niye osobennosti: materialı X Vseross. nauch. konf. — Yekaterinburg, T. 2. — S. 74-78.

Vasilenko, İ. A. (2017). “Sotsiokul’turniy analiz russkoy revolyutsii 1917 goda: istoričeskiye uroki”. *Vlast’*, (09), 64-69.

Vatsuro, V. E. (1994). *Lirika puşkinskoy porı: “elegičeskaya škola”*. Sankt-Peterburg: «Nauka».

Zıryanov, O. V. (1999). “Puşkinskaya fenomenologiya elegičeskogo janra”. *Izvestiya UrGU*, (11), 5-12.

Korşkova, Ye. A. (2009). “Frazeologizmi s komponentom “Roza” v russkoy lirike (na materiale poezii V. Hodaseviça)”. *Problemi istorii, filologii, kul’turi*, (4 (26)), 119-123.

Korşuk, V. K. (2009). “Rossiya 1917: narod i vlast’. Pratsı gıstariçnaga fakul’teta BDU: navuk”. zb. Vyp. 4 / redkal.: U. K. Korshuk (adk. red.) [i insh.]. — Minsk: BDU— S. 209–218.

Markina, O. G. (Comp.) (2017). *Voloşin, M. A., Severyanin İ. V., Teffi N. A.: bibliogr. ukaz.* TOGBUK: “Tamb. obl. univ. nauchn. b-ka im. A. S. Puşkina”.

Markova, T. N. (2016). “Transformatsii elegičeskogo janra v russkoy poezii pervoy treti XIX veka”. *Uralskiy filologičeskiy vestnik*, (4), 42-55.

Martinenko, A. (2019). *Russkaya elegiya pervoy treti XIX v. i evolyutsiya janrovoy sistemu Ye. A. Baratnıskogo (Magisterskaya rabota)*. Tartu: Tartuskiy universitet Fakultet gumanitarnih nauk i iskusstv Kolledj inostrannih yazıkov i kul’tur Otdeleniye slavistikı.

Adamoviç, G. (2017). *Klassičeskiye rozı, Okrest Severyanina Igor’-Severyanin v zerkale pressı.* Spetsial’noe izdaniye k 130-letiyu so dnya rojdeniya poeta, Tallinn, S. 131-133.

Ogorodnikova, Ye. A. (2016). “Janr elegii v sbornike Igorya Severyanina «Gromokipyaçıy kubok»”. *Vestnik KGU*, (6), 87-90.

Rudakov, S. İ. ve Karaseva, Ye. S. (2023). “Stanovleniye novoy kul’turı Rossii posle Okt-yabr’skoy revolyutsii”. *Bulletin Social-Economic and Humanitarian Research*, 18 (20), 11-16.

Rudakova, S. V. (2008). “Svoyoobraziye janra elegii v rannem tvorçestve Ye. A. Baryatnıskogo”. *Problemi istorii, filologii, kul’turi*, (22), 291-299.

Sankina, N. N. (2017). “Obşçestvenniy kontrol’ nakanune i v revolyutsiyah 1917 goda: opit i uroki. Grajdantin. Vıbor”. *Vlast’*, (4), 138-151.

Severyanin, İ. (2004). *Gromokipyaçıy kubok. Ananası v şampanskom. Solovey. Klassičeskiye rozı.* (Izdaniye podgotovili: V. N. Teryohina, N. İ. Şubnikova-Gusyeva). Moskva: Nauka.

Teryohina, V. N. ve Şubnikova-Gusyeva, N. İ. (Eds.) (2004). *Igor’ Severyanin, Gromokipyaçıy-*

çiy kubok Ananastı v şampanskom Solovey Klassičeskiye rozı. Moskva: Nauka.

Teryohina, Ye. A. & Yeršov, B. A. (2016). "Oktyabr'skaya revolyutsiya 1917 goda. Yiyo znaçeniye v mirovoy istorii". *Aktual'nye problemi gumanitarnih i yestestvennih nauk*, (12-1), 185-188.

Ufimtseva, D. V. (2020). *Janr elegii v tvorçestve N. M. Karamzina: metodika analiza liriçeskogo proizvedeniya v škole. Ministerstvo nauki i vişşego obrazovaniya Rossiyskoy Federatsii FG-BOU VO «Uralskiy gosudarstvennyy pedagogičeskiy universitet».* Yekaterinburg: Institut filologii i mejkul'turnoy kommunikatsii Kafedra literaturi i metodiki yiyo prepodavaniya.

Frizman, L. G. (1973). *Jizn' liriçeskogo janra: Russkaya elegiya ot Sumarokova do Nekrasova.* Moskva: Nauka.

Literaturnaya entsiklopediya: Slovar' literaturnih terminov: V 2-kh t. — Moskva; Leningrad: Izd-vo L. D. Frenkel. Pod red. N. Brodskogo, A. Lavretskogo, È. Lunina, V. Lvova-Rogaçevskogo, M. Rozanova, V. Çeşihina-Vetrinskogo, 1925 https://literary_terms.academic.ru, Erişim Tarihi: 11.11.2024.

Habibullina, A. Z. (2018). "Janr elegii v russkoy i tatarskoy literaturah: sopostavitel'nyy aspekt". *Filologiçeskiye nauki. Voprosı teorii i praktiki*, Tambov: Gramota, 9(87). Ch. 2. S. 304-310.

Şabanova, N. A. (2017). "Traditsionnyy simvol «roza» v kul'turoloğičeskom aspekte". *Yevraziyskoye nauçnoye ob'yedineniye*, 1 (23), 161-163.

<https://goldlit.org/severyanin-biography>, Erişim Tarihi: 17.08.2023.

